

How Could I Improve Writing Skills in My Second Grade Students?

Hamze Abar ^{1*}, Sanaz Safai ²

1 PhD in Curriculum Planning, Farhangian University Lecturer, Shahid Motahari Higher Education Center Nowshahr

2 Senior expert in educational planning, second grade teacher, Tonkabon city

* Corresponding author: Abar

Received: 2023-08-23

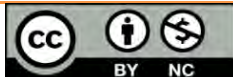
Accepted: 2023-09-22

Abstract

Writing is the most complex language skill, which requires the acquisition of many cognitive and metacognitive skills, which are realized with regard to the emotional and social dimension. The sample examined was the students of my class, and I came to the conclusion that during the past year, due to the presence of Corona and the lack of attendance in the classroom, students could not easily write and express their thoughts, and writing was not attractive to them. Inadequacy had even affected the way they answered in written lessons. In this research, I examined writing and its problems and presented strategies to deal with it. The findings indicated that the methods used (summarization, memory) writing, report writing and story writing) has been effective for improving writing.

Keywords: Writing skills, Second grade, Teaching sentence formation

© 2023 Journal of Mental Health in School (JMHS)

This work is published under CC BY-NC 4.0 license.

© 2023 The Authors.

How to Cite This Article: Abar, H. (2023). How could I improve writing skills in my second grade students?. *JMHS*, 1(2): 1-9.

چگونه توانستیم مهارت نوشتن را در دانش آموزان پایه دوم کلاس تقویت کنیم؟

حمزه ابار^{۱*}، ساناز صفایی^۲

^۱ دکتری برنامه ریزی درسی، مدرس دانشگاه فرهنگیان، مرکز آموزش عالی شهید مطهری نوشهر

^۲ کارشناس ارشد برنامه ریزی آموزشی، آموزگار پایه دوم، شهرستان تنکابن

* نویسنده مسئول: آبار

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۲/۰۶/۳۱

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۲/۰۶/۰۱

چکیده

نوشتن، پیچیده ترین مهارت زبانی است که در آموزش آن نیاز به فراگیری مهارت های شناختی و فراشناختی بسیاری است که با توجه به بعد عاطفی و اجتماعی محقق می شود. هدف پژوهش حاضر بررسی مشکلات نوشتن دانش آموزان پایه دوم ابتدایی است. نمونه مورد بررسی دانش آموزان کلاس دوم بود که به این نتیجه رسیدیم که در طول سال گذشته به دلیل وجود کرونا و عدم حضور در کلاس درس دانش آموزان به آسانی نمی توانستند بنویسند و افکار خود را بیان نمایند و نوشتن برای آنها جذابیتی نداشت. نارسایی حتی بر نحوه ی پاسخ دادن آنها در درس کتبی نیز اثر گذاشته بود. در این تحقیق نوشتن و مشکلات آن را بررسی و راهبردهایی برای مواجهه به آن ارائه دادیم. یافته ها حاکی از آن بود که روش های به کار برده (خلاصه نویسی، خاطره نویسی، گزارش نویسی و داستان نویسی) برای بهبود نوشتن موثر بوده است.

واژگان کلیدی: مهارت نوشتن، پایه دوم، آموزش جمله سازی

تمامی حقوق نشر برای فصلنامه سلامت روان در مدرسه محفوظ است.

شيوه استناد به این مقاله: آبار، ح (۱۴۰۲) چگونه توانستیم مهارت نوشتن را در دانش آموزان پایه دوم کلاس تقویت کنیم؟ فصلنامه سلامت روان در مدرسه، ۱(۲): ۹-۱.

مقدمه

قواعد نگارشی ارائه نمایند، نمی توانند زبان را بیاموزند و در فراگیری آن پیشرفت کنند. اگر دانش آموزان قادر به بیان افکار خود با زبان نوشتاری نباشند، در معرض چالشی بزرگ قرار خواهند گرفت. نوشتن یا نگارش، نه تنها به عنوان یکی از مهارت های تحصیلی مهم و مفید است، بلکه افراد در زندگی روزانه خود نیز به آن نیاز دارند. نتایج تحقیق پژوهشگران نشان می دهد آموزش نوشتن در سال های نخستین مدرسه بسیار مهم است طوری که کیفیت نگارش در دوره های بعدی تحصیلی متأثر از این مهارت های اولیه کسب شده است. محققان بر این باورند که نگارش، در میان مهارت های گفتاری، شنیداری،

نوشتن، پیچیده ترین مهارت زبانی در میان مهارت های چهارگانه ی شنیدن، گفتن، خواندن و نوشتن است (Nunan, ۱۹۹۹). مهارت نوشتن یکی از مهمترین راه های بیان اندیشه و تبادل دیدگاه های فرد با دیگران، شناخته شده است. مهارت نوشتن یکی از جنبه های اساسی آموزش و همکاری در فعالیت های حرفه ای و اجتماعی در جامعه ی جدید به شمار می رود. اگر دانش آموزان آگاهی نداشته باشند که چگونه خوب بنویسند، نمی توانند دانش و توانایی خود را نشان دهند. همچنین اگر دانش آموزان نتوانند دیده ها، شنیده ها و اندیشه های خود را با

ها هنگامی که تکلیف های نوشتاری چالش برانگیزتر می شوند، در نوشتن ماهرتر خواهند بود و به سطح بالاتر موفقیت خواهند رسید (Agate، ۲۰۰۵؛ به نقل از مطلق و همکاران، ۱۳۹۸). با توجه به اهمیت موضوع نوشتن در بین دانش آموزان و اینکه نارسایی در این زمینه حتی بر نحوه ی پاسخ دادن آنها در دروس کتبی در سال های بعد هم تأثیر خواهد گذاشت، تحقیق در مورد مقوله ی نوشتن در پایه دوم ابتدایی را لازم و ضروری دانستیم.

بیان مسئله

اینجانبه ساناز صفائی کارشناس ارشد علوم تربیتی گرایش برنامه ریزی آموزشی با سابقه ی ۶ سال تدریس در پایه های اول و دوم می باشم. در حال حاضر در مدرسه ی غیردولتی پیشگامان دانش به عنوان آموزگار پایه دوم انجام وظیفه می کنم. دبستان غیردولتی پیشگامان دانش داخل شهرستان تنکابن قرار دارد و در حدود ۱۸۰ دانش آموز پسر در آن تحصیل می کنند. امکانات آموزشی مدرسه با داشتن پروژکتور و تخته های هوشمند، میز و نیمکت ها با رنگبندی های بسیار زیبا و فضای دبستان با وجود چمن مصنوعی، باشگاه بسیار جذاب برای دانش آموزان می باشد. در شروع سال تحصیلی جدید متوجه شدم دانش آموزان در زمینه نوشتن دارای مشکلاتی هستند. برای اطمینان جلسه ای با اولیا قرار دادم و مشکل را در جلسه عنوان نمودم و متوجه شدم به علت وجود کرونا و عدم حضور دانش آموزان در مدرسه این مشکل به وجود آمده است. حتی بعضی از مادران اظهار داشتند که در انجام کارهای کلاسی و نشستن دانش آموز در کلاس درس آنلاین که با اپلیکیشنی که مدرسه خریداری کرده بود تا فضای کلاسی را جذاب تر و واقعی تر کند خودداری می کردند و در انجام تمرین های منزل مادران را به ستوه آورده بودند به طوری که برای انجام تک تک تکالیف مادران کنار آنها می نشستند و مستقیم و غیرمستقیم در انجام آن نقش داشتند و ممانعت از یادگیری بهتر دانش آموزان شد. بر همین اساس تصمیم گرفتم این مشکل با همکاری معلم کلاس اول و اولیا کمرنگ و حتی برطرف نمایم. سؤالاتی که در ابتدا به ذهن آمد این بود که:

آیا دانش آموزان هیچ میل و گرایشی برای نوشتن ندارند؟
آیا مادران بدون اینکه فرصتی برای تفکر به فرزند خود بدهند تکالیف را انجام می دهند؟

آیا معلم سال گذشته ساده از کنار این مسأله گذشته و با اولیا آنها صحبت نکرده؟

با توجه به حاد بودن مسأله بر آن شدم تا با مصاحبه ای اختصاصی با آموزگار سال گذشته، بعضی از اولیا به صورت

نوشتاری و خوانداری به دلایل بسیاری، در عین چالش انگیزترین مهارت، مهمترین مهارت فراگیری زبان نیز به شمار می آید. دلیل اول این است که نگارش، صرفاً نسخه نوشتاری گفتار نیست و جنبه های بسیار دیگری را نیز شامل می شود. دلیل دوم جهت تمرکز روی نگارش این است که نگارش، در تلاش است تا به دانش آموزان کمک کند بر ارتباط بین گفتار و متن نوشته شده، به شیوه جدیدی، تسلط یابد. دلیل سوم این است که نگارش، در قیاس با خواندن، روشی مطمئن تر جهت تسلط بر اصول و قوانین نوشتار است. دلیل دیگر این است که نگارش، صرفاً حالت نوشته شده گفتار نیست. اگرچه شاید دانش آموزان ابتدا بیان کلمات و جملات و سپس نوشتن آنها را می آموزند، اما به سرعت پی می برند که این دو نحوه برقراری ارتباط، بر اصول متفاوتی استوار هستند. بنابراین، نگارش، ابزاری قوی برای ارتقاء درک شخص از موضوعی است که می خواهد راجع به آن بنویسد. نوشتن یک آفرینش و خلاقیت است که از یک سو به خلق افکار و اندیشه ها می انجامد و از سوی دیگر به نظم بخشی این اندیشه ها در قالب های زبانی منجر می شود. پرورش و بهبود نویسندگی، سبب پرورش و بهبود تفکر، پرورش و سازمان یافتن دیگر فعالیت های متعالی ذهن می شود. به بیان دیگر، نوشتن ابزاری برای تفکر است. همگامی که افراد می نویسند علاوه بر ساماندهی آنچه پیش تر در ذهن داشته اند، از طریق یک فرآیند اکتشافی، ایده ها و اندیشه های تازه ای در ذهن می پروراند. خواننده ها و شنیده های آدمی مانند داده های خامی هستند که به پهنه ی تجربه و آگاهی وارد می شوند، درحالی که در نوشتن از مواد خام، فرآورده ای منحصر به فرد ساخته می شود. با وجود اهمیت نوشتن، امروزه در مدرسه ها به آن توجه کافی نشده است. مدرسه باید کودکان را برای رسیدن به مهارت های نوشتاری در سطح بالا آماده کند. اینکه دانش آموزان منتظر بمانند تا در مقطع های بالاتر مشکل هایی را حل کنند که ریشه ی آن ها را باید در کلاس های ابتدایی از بین می بردند، پذیرفتنی نیست. علاوه بر این، به سبب آنکه در مقطع های بالاتر در هر پایه فقط یک معلم وجود ندارد، مادامی که دانش آموزان به دوره های بالاتر می رسند، آموزش نوشتن سخت تر و پیچیده تر می شود (Graham، ۲۰۰۸). به پیشنهاد «کار گروهی ملی نوشتن» که برای انجام اصلاحات در زمینه نوشتن از سال ۲۰۰۲ میلادی در آمریکا تأسیس شده است، اصلاح ها باید از پایه ی ابتدایی، یعنی زمانی که دانش آموزان به تازگی نوشتن را می آموزند، آغاز گردد. کارشناسان معتقدند دانش آموزانی که مهارت های نوشتن خود را در سن پایین گسترش می دهند، ابزاری ارزشمند برای یادگیری، ارتباط و ابزار خود به دست می آورند (Graham و همکاران، ۲۰۱۲). آن

کیان (۱۳۹۸) در پژوهشی با عنوان «اثر تکنیک های نگارش بر پیشرفت مهارت انشاءنویسی دانش آموزان پایه ششم ابتدایی» پرداخت. نتایج نشان داد که آموزش تکنیک های نگارش بر پیشرفت دانش آموزان در انشاءنویسی، به ویژه در بخش های اساسی قواعد و سازماندهی، به طور چشمگیری مؤثر بوده است. در پایان، به منظور تقویت مهارت انشاءنویسی دانش آموزان دوره ابتدایی، برخی پیشنهادهای کاربردی ارائه شد.

حیدری و قائدی (۱۳۹۵) در پژوهشی با عنوان «ارزیابی اهداف خواندن و نوشتن دوره ی ابتدایی با نظر به هدف های برنامه فلسفه برای کودکان، برای بهبود توانایی خواندن و نوشتن» پرداختند. نتایج حاکی از آن بود که اهداف مهارت خوانداری و نوشتاری فارسی دوره ی ابتدایی، که به امر آموزش مهارت خواندن و نوشتن می پردازد، قابلیت آن را دارد با توجه به برنامه فلسفه برای کودکان تدوین گردد تا موجب بهبود امر خواندن و نوشتن هدفمند و با معنی شود.

بیگی و همکاران (۱۳۹۵) در پژوهشی با عنوان «تاثیر داستان نویسی بر بهبود درس انشای فارسی دانش آموزان کلاس چهارم ابتدایی» پرداختند. نتایج تجزیه و تحلیل داده ها حاکی از تاثیر داستان نویسی بر بهبود درس انشای فارسی دانش آموزان بود. روش داستان نویسی در تنوع و گیرایی و منطقی و خلاقیت و هماهنگی اندیشه، موضوع و محتوا تفاوت معنی داری وجود داشت ولی داستان نویسی بر سادگی و وضوح و نظم و انسجام نوشته و رعایت قواعد در درستنویسی تفاوت معنی داری مشاهده نشد.

Hier و Eckert (۲۰۱۶) در پژوهشی با عنوان «برنامه ریزی و تبدیل تعمیم گرایی به مداخله نگارش بازخورد عملکرد: یک مداخله تصادفی کنترل شده» بود که این مطالعه اذعان داشت که مهارتهای تحصیلی دانش آموزان ایالات متحده، به ویژه در بخش نگارش با ضعف هایی همراه است. هدف پژوهش، بررسی اثر فوری، منتشر، و پایدار از ترکیب آموزش نمونه های متعدد به روش بازخورد عملکرد مداخله نوشتن بود. نتایج نشان داد که اگرچه علاوه بر آموزش نمونه های متعدد از عملکرد نوشتن دانش آموزان در مورد اقدامات محرک و پاسخ تعمیم را بهبود نمی بخشد، اما دانش آموزان گروه آزمایش، در مقایسه با گروه دانش آموزان دریافت کننده بازخورد عملکرد بدون تعمیم و همچنین دانش آموزان به تنهایی تمرین کننده نگارش، نتیجه مثبت تری گرفتند.

Yao-Ting و همکاران (۲۰۱۶) در پژوهشی با عنوان «مقایسه دقت روشهای مختلف نمره دهی برای شناسایی دانش آموزان پایه ششم ابتدایی در خطر افت تحصیلی در درس انشاء» پرداختند. نتایج نشان داد که انتخاب روش نمره دهی بر دقت

خصوصی داشته و به دلایل اصلی مشکلات نوشتن در کلاس پی ببرم.

معلم سال گذشته از معلمان فعال و خلاق دبستان بوده که دوسال پی در پی هم پیش دبستان و هم کلاس اول با این دانش آموزان بودند و با تک تک آنان هم از لحاظ روحی و شخصیتی و هم از لحاظ آموزشی آشنایی کامل داشتند و توضیحات کامل و جامعی در مورد دانش آموزان کلاس و روحیات اولیا به بنده ارائه دادند و عنوان کردند بسیاری از اولیا همکاری لازم را در طول سال تحصیلی نداشتند.

سؤالات پژوهشی

۱. چگونه می توانم مشکلات نوشتن دانش آموزان کلاس را کاهش دهم؟
۲. چگونه می توانم لذت نوشتن را در آنها افزایش دهم؟
۳. چگونه می توانم تصویر مثبتی از نوشتن را در ذهن دانش آموزانم ایجاد کنم؟
۴. چگونه می توانم اعتماد به نفس آنها را در نوشتن افزایش دهم؟

اهداف تحقیق

چگونه توانستم مهارت نوشتن را در دانش آموزان پایه دوم تقویت کنم؟

اهداف جزئی

- ۱- آشنا کردن دانش آموزان با ماهیت نوشتن
- ۲- آشنا سازی دانش آموزان با خلاصه نویسی
- ۳- آشناسازی دانش آموزان با خاطره نویسی
- ۴- آشناسازی دانش آموزان با گزارش نویسی
- ۵- آشناسازی دانش آموزان با تحقیق -داستان نویسی

پیشینه تحقیق

کیهان و عطیف (۱۳۹۹) در پژوهشی با عنوان «تأثیر شیوه آموزشی ژانرمدار بر مهارت نوشتن دانش آموزان دوزبانه پایه پنجم ابتدایی در درس زبان فارسی در شهرستان ارومیه» پرداختند. یافته ها نشان داد که آموزش مهارت نوشتن با استفاده از تدریس به شیوه ژانرمدار در مقایسه با روش معمول کلاسی به طور معناداری باعث افزایش مهارت نوشتن در دانش آموز شد. با توجه به یافته های تحقیق نتیجه گرفتند که شیوه آموزشی ژانرمدار می تواند به طور مثبت و معناداری مهارت نوشتن دانش آموزان دوزبانه را بهبود بخشد.

- بوده است. در زمینه جمله سازی موانع زیادی وجود دارد که برخی از آنها عبارتست از:
- ۱- ضعف فرهنگ مطالعه
 - ۲- فرهنگ جرات نداشتن واتکا به خانواده برای ابراز ایده ها
 - ۳- عدم وجود تشویق کارساز و مناسب
 - ۴- ارزش نگذاشتن به نوشته های ابتدایی
 - ۵- ملموس نبودن موضوعات و مسائل مورد بحث و تکراری بودن آنها
 - ۶- همکاری نامناسب خانواده ها
 - ۷- عدم وجود ارزیابی دقیق از جمله سازی
 - ۸- ذاتی و ارثی پنداشتن امر خلاقیت و ابداع
 - ۹- مشخص نبودن جایگاه جمله سازی به صورت اعتقادی و سهل الوصول بودن و در اختیار گرفتن آموزش آن

چگونگی انجام کار

- برای جذاب بودن و تشویق دانش آموزان به خوب نوشتن و شکوفا کردن استعداد نوشتن آنها و اینکه بتوانند بهترین واژه ها را در جمله های مناسب قرار دهند تا متنی روان و زیبا از نظر ساختار زبانی درست نموده باشند. فعالیتهای ذیل را در سر کلاس به اجرا در آوردم:
- انواع نوشتن: خلاصه نویسی (با نام املاء آزاد)، تصاویر زنجیره ای، گزارش نویسی، داستان نویسی (کامل کردن داستان تا نیمه گفته شده-کامل تعریف کردن داستان و نوشتن داستان به صورت اول شخص توسط دانش آموز: یعنی دانش آموز خود را به جای شخصیت اصلی قرار دهد)

مراحل نوشتن

- ۱- مرحله قبل از نوشتن: (انتخاب موضوع-توضیح موضوع-ایجاد انگیزه در کلاس- بارش فکری-رفع ترس و ابهام دانش آموزان و شاد کردن فضای کلاس)
- ۲- حین نوشتن: گاهی چند نفر حین نوشتن نوشته خود را بخوانند. گاهی معلم هم بنویسد تا دانش آموزان با نحوه ی نوشتن درست آشنا شوند.
- ۳- بعد از نوشتن: خواندن جمله-نقد و بررسی-انتخاب جملات برتر- خوانده شدن جملات توسط دانش آموز

طبقه بندی تأثیر می گذارد. سیستم نمره دهی اتوماتیک می تواند دانش آموزان در معرض خطر افت در درس انشاء را شناسایی کند.

Gerde و همکاران (۲۰۱۴) در پژوهشی با عنوان «تمرین شیوه نوشتن در اوایل دوران کودکی» به بررسی تأثیر شیوه های فعال آموزش نوشتن در مدارس ابتدایی پرداختند. در این پژوهش به مقایسه نگارش دانش آموزان مدارس ابتدایی انگلستان بعد از انجام این روش و قبل از آن با استفاده از چک لیست پرداخته شد. نتایج نشان داد که استفاده از روشهای نوین که در آن تأکید بر همکاری و مشارکت است؛ اثرات زیادی بر نحوه نگارش دانش آموزان دارد، از جمله بهبود کیفیت آموزش معلمان ابتدایی، شرکت فعال دانش آموزان در برنامه های ملی تحت عنوان مسابقات نویسندگی و ارتقای سطح نگارش دانش آموزان.

Akinwamide (۲۰۱۲) در پژوهشی با عنوان «بررسی تأثیر رویکرد فرایندی در یادگیری مهارت انشاءنویسی» انجام دادند. نمونه شامل ۸۰ نفر از دانش آموزان مدرسه در پایان سال بود که به دو گروه آزمایش و کنترل تقسیم شدند و از آنها پیش آزمون و پس آزمون گرفته شد. یافته ها نشان داد که تفاوت بین گروه کنترل و آزمایش در نتیجه پیش آزمون معنی دار نبود ولی تفاوت بین گروه کنترل و آزمایش در نتیجه پس آزمون معنی دار بود و همچنین تفاوت بین دانش آموزان گروه کنترل در پیش آزمون و پس آزمون معنی دار نبود. از نتیجه کلی تحقیق معلوم شد که رویکرد فرایندی بر کارایی دانش آموزان در نوشتن انشاء تأثیر معنی دار داشت.

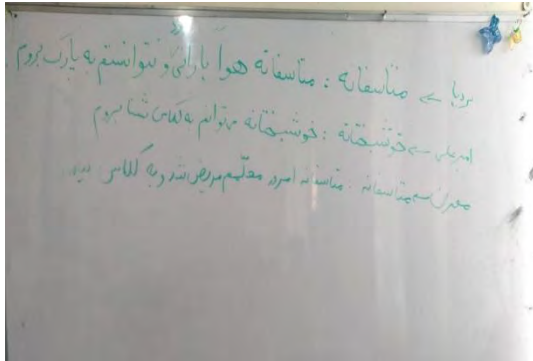
گردآوری اطلاعات و شواهد

برای حل این مشکل ابتدا به جمع آوری تجربیات پرداختم و از تجربیات همکاران محترم به خصوص مدیر مدرسه و مادرم استفاده نمودم. در این رابطه به مطالعه ی کتاب های مختلف از جمله: آیین نگارش، ره یافت های آموزشی و تربیتی در درس انشا خودآموز روش تدریس مهارت نوشتن در دوره ی ابتدایی، خودآموز روش تدریس زبان فارسی، شیوه های خلاق آموزش انشاء، آموزش خاطره نویسی پرداختم.

تجزیه و تحلیل اطلاعات و شواهد ۱

پس از بررسی دانش آموزان و دادن تمریناتی مربوط به جمله سازی متوجه شدم دانش آموزان کلاس در زمینه جمله سازی ضعیف هستند و جملاتی در حد سه کلمه و جملاتی که اکثرا با کلمه من شروع می شود را می توانند بنویسند. پس از بررسی نظرات اولیا و همکار پایه اول به این نتیجه رسیدم علت اصلی وجود این مشکل کرونا و عدم حضور دانش آموزان در مدرسه

در این روش به تعداد دانش آموزان کلمات خوشبختانه و متأسفانه را بر روی تکه هایی از کاغذ نوشته شد و به صورت قرعه کشی در اختیار هر دانش آموز قرار گرفت. آنان جمله خود را ساختند و بر روی تخته ی کلاس نوشته شد.

شکل ۳: نوشتن جملات دانش آموزان بر روی تخته و رأی گیری جملات توسط خود دانش آموزان

در انتها بعد از اینکه تمام دانش آموزان جمله خود را ساختند قضاوت توسط خود دانش آموزان انجام شد و بهترین جمله مورد تشویق قرار گرفت.

– آشنایی دانش آموزان با خلاصه نویسی

متوجه شدم یک دانش آموز پایه دوم حتی به فکر کردن در مورد یک موضوع تمایلی نشان نمی دهد و دوست دارد آنچه را که معلم از او خواسته شده را در یک یا نهایت دو جمله نوشته و تحویل دهد. بنابراین تصمیم گرفتیم از روش خلاصه نویسی استفاده کنیم. بعد از تدریس درس فارسی و بعد از چند روز نوشتن مشق و املاء در رابطه با درس مربوطه، آخرین املاء آن درس را به خلاصه نویسی یا نام املاء آزاد اختصاص دادیم. دانش آموزان موظف بودند که هر آنچه را که در رابطه با درس درک کرده اند را بنویسند. روزهای اول دانش آموزان در نوشتن مقاومت می کردند و درک درستی از خلاصه نویسی نداشتند و تمام درس را حفظ کرده و تحویل می دادند. تا اینکه بعد از دو ماه کم کم تعدادی از دانش آموزان متوجه شدند که منظور از املاء آزاد یا همان خلاصه نویسی چیست و نیازی نیست خط به خط درس را حفظ کنند و بنویسند و تنها هر آنچه که از درس را درک کرده می توانند با جملات خودشان بنویسند حتی به عنوان نمونه در درس زیارت بودیم که از آن ها خواستیم خاطره ای از زیارتشان در هر مکان مقدسی که رفته اند را می توانند بنویسند. که از آن زمان بود که اکثر دانش آموزان با مفهوم خلاصه نویسی آشنا شدند.

– آشنا کردن دانش آموزان با ماهیت نوشتن

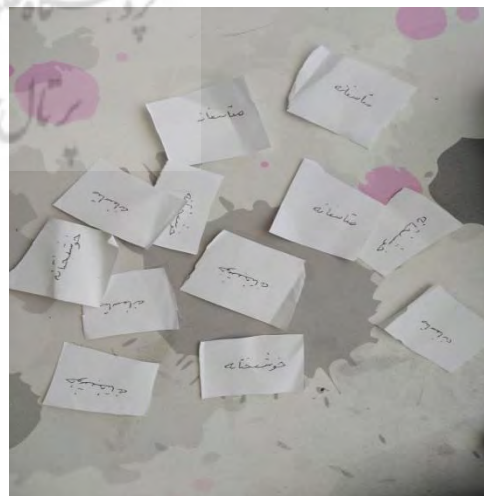
– استفاده از تصاویر زنجیره ای

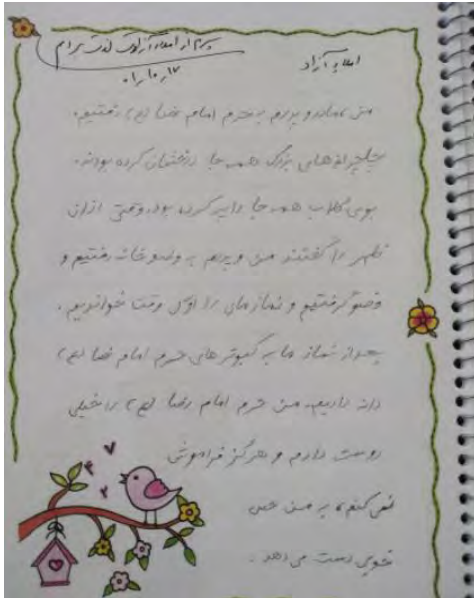
شکل ۱: نمونه ای از تصویر زنجیره ای

در این روش تصاویری در اختیار دانش آموز داده شد. تصاویری که مفهومی را انتقال می دادند و به صورت زنجیروار به هم مربوط بودند. چالش بزرگ دانش آموزان پیدا کردن موضوع و ارتباط دادن جملات به هم می باشد. از او می پرسیم چه چیزی را می بیند؟ چه اتفاقی افتاده؟ و به او کمک می کنیم که تخیلات خود را بر روی کاغذ بیاورد. دانش آموزان داستانی در ذهن خود تنظیم کرده و شروع به نوشتن می کنند و ابتدا و انتهای داستان را بدون هیچ چالشی به هم ربط داده و به پایان می رسانند. با استفاده از این روش دانش آموز را تحریک به نوشتن می کنیم.

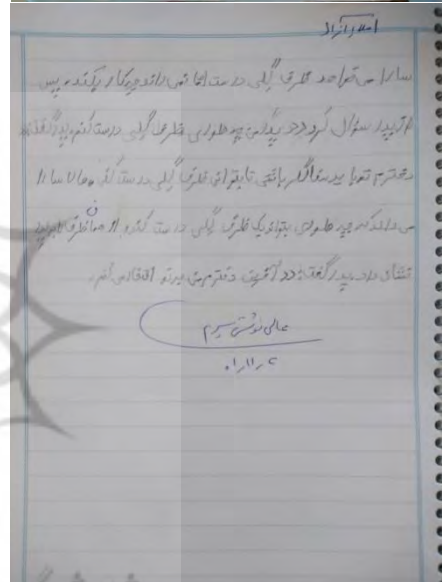
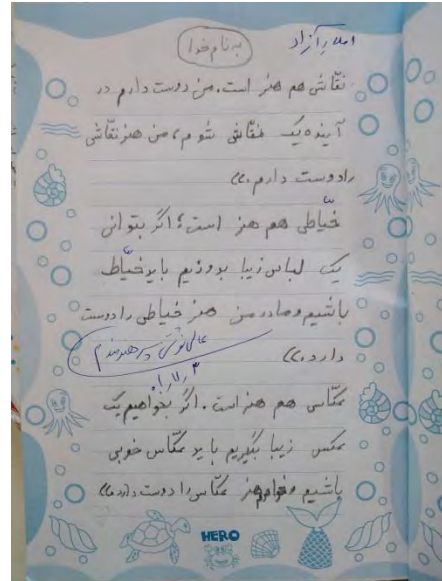
– نوشتن جمله با « خوشبختانه و متأسفانه »

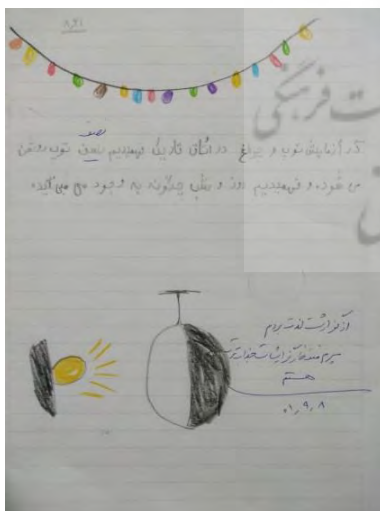
شکل ۲: انتخاب کلمات خوشبختانه و متأسفانه بصورت تصادفی

شکل ۵: نمونه ای از خاطره نویسی دانش آموزان

شکل ۴: نمونه ای از خلاصه نویسی دانش آموزان

- آشناسازی دانش آموزان با گزارش نویسی

گزارش نویسی را با نوشتن گزارش از آزمایشات علوم در کلاس درس شروع کردم. در زنگ علوم دانش آموزان را به دو دسته تقسیم کرده گروهی را مسئول انجام آزمایش و گروهی دیگر را مسئول نوشتن گزارش قرار دادم و برای آزمایشات بعدی بالعکس از آنجایی که اکثر بچه ها از نوشتن اجتناب می کردند، تمایلشان در انجام آزمایشات بود. اما با ایجاد انگیزه به دانش آموزان آنان را تشویق در نوشتن گزارشات نمودم.

- آشناسازی دانش آموزان با خاطره نویسی

دقیقا در همین زمان بود که با نوشتن خاطره ی دانش آموزان از زیارتشان وارد مرحله ی خاطره نویسی شدیم. درس زیارت بودیم و طبق روال همیشگی آخرین املاء هر درس املاء آزاد بود. به خاطر اینکه نام درس زیارت بود و معمولا همه حداقل خاطره ای از زیارت رفتن به یه مکان زیارتی را دارند، بچه ها را با خاطره نویسی آشنا کردم. از آنان خواستم هرکس خاطره ی خود را و هر آنچه را که از آن روز به یاد دارند یادداشت کند.

فعالیت ها و آزمایشات انجام شده درس علوم بود. و بعد از به کارگیری روش های نامبرده و بهبود توانایی آنان در زمینه نوشتن، شروع به داستان نویسی کردند. به این صورت که نیمی از یک داستان در اختیار آنان قرار می گرفت سپس دانش آموزان ادامه داستان را می نوشتند. در نتیجه ی این عمل اقدام پژوهی، بسیاری از مشکلات و موانع پیشرفت و عللی که انگیزه ی یادگیری را از دانش آموزان گرفته بود شناسایی کردم و به کمک خود دانش آموزان اطلاعاتی بدست آمد که از طریق آنها عمل پژوهشی ام را انجام دادم و به این نتیجه رسیدم که می توان روی رفتار دانش آموزان اثر مثبت گذاشت زیرا با مشاهده ی نتایج بدست آمده از وضعیت کلاس دیدم که در کلاس پیشرفتهای خوبی حاصل شده است و این برای مراحل دیگر امیدوار کننده است. می توان گفت اگر محتوای مطالب آموزش را با فعالیت های ذهنی کودک منطبق سازند اگر کلاس درس طوری اداره شود که دانش آموزان با تلاش خود و با راهنمایی معلم به اهداف آموزش نائل شوند یادگیری بهتر و آسان تر صورت می پذیرد.

محدودیت ها

به دلیل نبودن زمان کافی برای جمع آوری روش های به کار برده شده و از ارائه آن در تحقیق مورد نظر امتناع نمودم.

پیشنهادات

مشکلات و تنگناها و علل افت و نارسایی نوشتن به درستی بررسی و تحلیل گردد و راه حل های مناسب و علمی برای رهایی از این شرایط نامناسب مطرح شود.

مجموعه ی تجربه های موفق، روش های مطلوب و شیوه هایی که معلمان موفق در این زمینه داشته اند جمع آوری، بازیابی و بررسی شود.

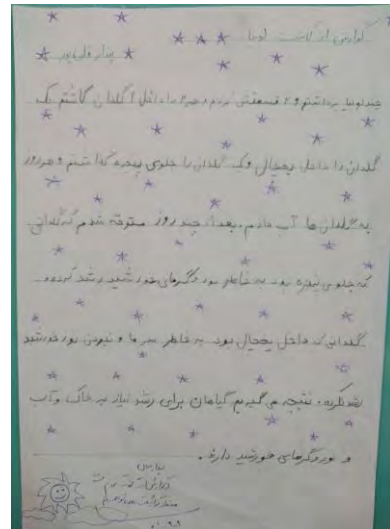
بهترین نوشته ها در سر صف خوانده شود و مورد تشویق مناسب قرار گیرد.

موازین اخلاقی

در این مطالعه اصول اخلاق در پژوهش شامل اخذ رضایت آگاهانه از شرکت کنندگان و حفظ اطلاعات محرمانه آنها رعایت گردیده است.

تشکر و قدردانی

پژوهشگران مراتب قدردانی و تشکر خود را از کلیه شرکت کنندگان این پژوهش که با استقبال و بردباری، در روند استخراج نتایج همکاری نمودند، اعلام می دارند.

شکل ۶: نمونه ای گزارشات علوم دانش آموزان

آشناسازی دانش آموزان با تحقیق-داستان نویسی

این داستان را با پنج جمله کامل کن. یکی از آن جمله ها حتماً پرسشی باشد.

یک روز صبح زود از خواب بیدار شدم و همراه پدرم به نانوایی رفتم تا برای صبحانه نان گرم بخرم. در صف نانوایی ایستاده بودم و منتظر بودم که نوبت به پدرم برسد. خیلی خسته شده بودم. هوا بسیار گرم بود. نیم ساعتی گذشت و نوبت پدرم شد. همین که خواستم نان ها را بردارم، پیرزنی که توان راه رفتن نداشته به پدرم گفت: «چون اس من نی توانم در صف بایستم. اگر سگن است نان ها را به من بده و این پول را بگیر و دوباره در صف بایستم.» پدرم گلهای به من کرد و

شکل ۷: نمونه ای از داستان نویسی

در این روش متنی را در اختیار دانش آموز قرار دادم. دانش آموز خود را در آن شرایط قرار داده و ادامه داستان را می نویسد.

یافته های پژوهشی

نوشتن فرصتی برای اندیشیدن، تجسم کردن و به خاطر آوردن است. نوشتن برقراری ارتباط و انتقال اطلاعات و عقاید از طریق نظامی از نوشته های مکتوب است. هدف کلی این پژوهش چگونگی تقویت مهارت نوشتن در بین دانش آموزان پایه دوم ابتدایی بود. با توجه به ارزش های ارائه شده در این رابطه پنج هدف جزئی مورد بررسی قرار گرفت. آشنا کردن دانش آموزان با ماهیت نوشتن، خلاصه نویسی، گزارش نویسی و داستان نویسی. در روش اول دانش آموزان با نحوه ی نوشتن با روش های متنوعی مانند تصاویر زنجیره ای، استفاده از کلمات متاسفانه و خوشبختانه آشنا شدند. روش دوم مبتنی بر خلاصه کردن درس کتاب فارسی دانش آموزان و در روش سوم گزارش نویسی از

- ability. The philosophy of education and the realm of social and human sciences of Shiraz University, 2015; 30-31. [Persian]
- Hier BO, Eckert TL. Programming generality into a performance feedback writing intervention: A randomized controlled trial. *Journal of School Psychology*, 2016; (56): 111-131
- Kayhan J, Atif M. The effect of the genre-oriented teaching method on the writing skills of fifth grade bilingual students in the Farsi language course in Urmia city. *Curriculum Research Journal*. 2019; 10(2) 2. [Persian]
- Kian M. The effect of writing techniques on the development of essay writing skills of sixth grade students. *Scientific Journal of Research Teaching*, 2018; 7(3). [Persian]
- Mutlaq A, Khademi M, Daneshgar M. Review of teaching writing in Persian teaching textbooks and writing in elementary school based on the process-oriented approach and the intended program. *Al-Zahra University's Scientific-Research Language Quarterly*, 2018;11 (32). [Persian]
- Nunan D. *Second language teaching & learning*. Boston: Heinle & Heinle. 1999.
- Yao-Ting S, Chia-Ning L, Tao-Hsing C, Chia-Lin C, Kuo-En C. The effect of online summary assessment and feedback system on the summary writing on 6th graders: The LSA-based technique. *Computers and Education*, 2016; (95): 1-18.
- تعارض منافع**
نویسندگان این مطالعه هیچ گونه تعارض منافی در انجام و نگارش آن ندارند.
- فهرست منابع**
- Agate L. Investigation of primary grade writing instruction (Unpublished P.hD. dissertation). University of Maryland, Maryland, USA. 2005.
- Akinwamide TK. The Influence of Process Approach on English as Second Language Students' Performances in Essay Writing. *English Language Teaching*, 2012; 5(3): 16-29
- Beigi A, Rostamian M, Rahimi M, Masoomzadeh M. The effect of story writing on the improvement of the Persian essay lesson of fourth grade elementary students. *International conference on innovation and research in educational sciences, management and psychology*, 2015. [Persian]
- Gerde HK, Bingham GE, Wasik BA. Writing in early childhood classrooms: Guidance for best practices. *Early Childhood Education Journal*, 2014; 40(6): 351-359.
- Graham S, Harris KR, Mason L, Fink-Chorzempa B, Moran S, Saddler B. How do primary grade teachers teach handwriting: a national survey. *Reading & Writing: An Interdisciplinary Journal*, 2008; 21: 9-69.
- Heidi MH, Qaidi Y. Evaluating elementary reading and writing goals in light of the goals of the philosophy for children program to improve reading and writing